

نور مبین

تفسیر سؤالی قرآن کریم

جزء ۴ - جلد ۴

تألیف

محمد حسن کلیدری

سرشناسه	کلیدری، مہمدمسن، ۱۳۳۲.
عنوان و نام پدیدآور	نور مبین؛ تفسیر سؤالی قرآن کریم، تدوین مہمدمسن کلیدری.
مشخصات ظاہری	ج ۶.
شابک	دوره ۹-۲۰-۹۹۷۵-۹۶۴-۹۷۸: ۸-۶۵-۹۹۷۵-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فہیپا	
عنوان دیگر	پاسخ‌های کوتاه و تفصیلی بہ یکمذہب‌ہارده سؤال قرآن.
عنوان دیگر	تفسیر سؤالی قرآن کریم.
موضوع	قرآن -- پرسش‌ها و پاسخ‌ها.
موضوع	تفسیر شیخہ -- قرن ۱۴ -- پرسش‌ها و پاسخ‌ها.
ردہ‌بندی کنگرہ	۹۱۳۸۷ ن ۸۳۵ ک/ب ۹۸۹۸
ردہ‌بندی ملی	۷۶۷/۱۷۹۰۷۶
شمار کتابخانه ملی	۱۵۴۰۴۴۴

نشانی: پایا کلیدر

Payam.kalidar@gmail.com

مشہد: بلوار شہید فکری - شقایق ۱ - بلاک ۲۷

تلفن: ۰۹۱۵۳۲۱۵۸۸۷ - ۰۹۱۵۳۲۱۵۸۸۸

نور مبین (جزء ۲ - ج ۶)

(تفسیر سؤالی قرآن کریم)

محمدحسن کلیدری

نمونہ خوان و مصحح: حجۃ الاسلام سیدابراہیم موسوی قاینی (۱۱۶۰ - ۱۴۰۱)

حروف نگار و صفحہ پرداز: مفتی زادہ (۳۴۲۲۱۶۳)

امور فنی چاپ: دقت مشہد

تعداد صفحات: ۳۸۱ صفحہ وزیری

شمارگان: ۱۲۰۰ نسخہ

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

قیمت: ۲۰۰۰ تومان، جلد شومین

قیمت: ۲۴۰۰ تومان، جلد گالینکور

شابک اصلی: ۱-۷۷-۹۹۷۵-۹۶۴-۹۷۸

شابک دورہ‌ای: ۹-۲۰-۹۹۷۵-۹۶۴-۹۷۸

حق چاپ، برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

.....	۱۱	حذمه
.....	۱۵	بخش اول
.....	۱۶	فصل اول: سوره آل عمران - آیات ۱۶۱ تا ۱۶۳
.....	۱۶	مفهوم کلی
.....	۱۷	خلاصه فصل اول: وضو، مؤمنان و مجرمان در قیامت
.....	۱۷	سؤالات تحقیقی
.....	۱۸	پاسخ‌های کوتاه
.....	۱۹	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
.....	۲۹	فصل دوم: سوره آل عمران - آیه ۱۶۴
.....	۲۹	مفهوم کلی
.....	۲۹	خلاصه فصل دوم: عظمت نعمت رسالت
.....	۳۰	سؤالات تحقیقی
.....	۳۰	پاسخ‌های کوتاه
.....	۳۱	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
.....	۳۷	فصل سوم: سوره آل عمران - آیات ۱۶۵ تا ۱۶۸
.....	۳۷	مفهوم کلی
.....	۳۸	خلاصه فصل سوم: جدا شدن صفوف مؤمنان از منافقان در جنگ احد
.....	۳۹	سؤالات تحقیقی

۴۰	پاسخ‌های کوتاه
۴۲	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۵۸	فصل چهارم: سوره آل عمران - آیات ۱۶۹ تا ۱۷۱
۵۸	مفهوم کلی
۵۸	خلاصه فصل چهارم: حیات متعالی و پرطراوت شهیدان
۵۹	سؤالات تحقیقی
۶۰	پاسخ‌های کوتاه
۶۱	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۷۴	فصل پنجم: سوره آل عمران - آیات ۱۷۲ تا ۱۷۵
۷۴	مفهوم کلی
	خلاصه فصل پنجم: زلزلت آسمانی و مجاهدان صبور جنگ احد که خالصانه در میدان
۷۵	نبرد سینه سپر کردند. بازسازر مجاهد. سپاه اسلام توسط پیامبر (ص)
۷۵	سؤالات تحقیقی
۷۷	پاسخ‌های کوتاه
۷۸	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۹۲	فصل ششم: سوره آل عمران - آیات ۱۷۶ تا ۱۷۸
۹۲	مفهوم کلی
۹۳	خلاصه فصل ششم: آزمون الهی
۹۴	سؤالات تحقیقی
۹۶	پاسخ‌های کوتاه
۹۶	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۱۱۰	فصل هفتم: سوره آل عمران - آیه ۱۷۹
۱۱۰	مفهوم کلی
	خلاصه فصل هفتم: مشخص کردن پاکان از ناپاکان و خالصها از ناخالصها با

آزمایش.....	۱۱۰
سؤالات تحقیقی.....	۱۱۱
پاسخ‌های کوتاه.....	۱۱۲
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی.....	۱۱۲
فصل هشتم: سوره آل عمران - آیات ۱۸۰ تا ۱۸۲.....	۱۱۹
مفهوم کلی.....	۱۱۹
خلاصه فصل هشتم: مذمت ترک انفاق واجب (مانند خمس و زکات).....	۱۲۰
سؤالات تحقیقی.....	۱۲۰
پاسخ‌های کوتاه.....	۱۲۱
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی.....	۱۲۲
بخش دوم:.....	۱۳۱
فصل اول: سوره آل عمران - آیات ۱۸۱ و ۱۸۲.....	۱۳۲
مفهوم کلی.....	۱۳۲
خلاصه فصل اول: خودبینی و غرور یهود.....	۱۳۲
سؤالات تحقیقی.....	۱۳۳
پاسخ‌های کوتاه.....	۱۳۳
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی.....	۱۳۴
فصل دوم: سوره آل عمران - آیات ۱۸۳ و ۱۸۴.....	۱۴۱
مفهوم کلی.....	۱۴۱
خلاصه فصل دوم: بهانه‌گیری یهود.....	۱۴۱
سؤالات تحقیقی.....	۱۴۲
پاسخ‌های کوتاه.....	۱۴۳
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی.....	۱۴۳
فصل سوم: سوره آل عمران - آیات ۱۸۵ و ۱۸۶.....	۱۵۳

مفهوم کلی	۱۵۳
خلاصه فصل سوم: مرگ پایان کار و انتقال از دنیا * لزوم تحمل خسارت‌های جانی و مالی	۱۵۴
سؤالات تحقیقی	۱۵۴
پاسخ‌های کوتاه	۱۵۵
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی	۱۵۶
فصل چهارم: سوره آل عمران - آیات ۱۸۷ تا ۱۸۹	۱۶۷
مفهوم کلی	۱۶۷
خلاصه فصل چهارم: مذمت حق‌پوشی اهل کتاب	۱۶۸
سؤالات تحقیقی	۱۶۸
پاسخ‌های کوتاه	۱۶۹
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی	۱۷۱
فصل پنجم: سوره آل عمران - آیات ۹۰ تا ۹۴	۱۸۲
مفهوم کلی	۱۸۲
خلاصه فصل پنجم: سیر و سلوک عقلی، فکری، مؤمنان خردمند	۱۸۳
سؤالات تحقیقی	۱۸۴
پاسخ‌های کوتاه	۱۸۶
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی	۱۸۸
فصل ششم: سوره آل عمران - آیه ۱۹۵	۲۰۹
مفهوم کلی	۲۰۹
خلاصه فصل ششم: استجابات دعای مؤمنان مهاجر و جهادگر	۲۰۹
سؤالات تحقیقی	۲۱۰
پاسخ‌های کوتاه	۲۱۱
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی	۲۱۱

فصل هفتم: سوره آل عمران - آیه ۱۹۶ تا ۱۹۸	۲۱۹
مفهوم کلی	۲۱۹
خلاصه فصل هفتم: زوال پذیری متاع دنیا و آینده شوم کفار	۲۱۹
سؤالات تحقیقی	۲۲۰
پاسخ‌های کوتاه	۲۲۱
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی	۲۲۱
نص هشتم: سوره آل عمران - آیه ۱۹۹ و ۲۰۰	۲۲۸
مفهوم کلی	۲۲۸
خلاصه فصل هشتم: تکریم مؤمنان اهل کتاب (آنان که به اسلام گرویدند)	۲۲۹
سؤالات تحقیقی	۲۲۹
پاسخ‌های کوتاه	۲۳۰
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی	۲۳۰
بخش نهم	۲۴۱
فصل اول: سوره نساء - آیه ۱	۲۴۲
مفهوم کلی	۲۴۲
خلاصه فصل اول: از پروردگارتان بترسید. ☆ و هم‌شمار از یک نفس آفرید. ☆ صله رحم کنید.	۲۴۲
سؤالات تحقیقی	۲۴۳
پاسخ‌های کوتاه	۲۴۴
سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی	۲۴۴
فصل دوم: سوره نساء - آیات ۲ تا ۴	۲۵۲
مفهوم کلی	۲۵۳
خلاصه فصل دوم: لزوم حفظ حقوق و اموال یتیمان ☆ صداقت در ازدواج ☆ رعایت حقوق زنان	۲۵۴

۲۵۴	سؤالات تحقیقی.....
۲۵۵	پاسخ‌های کوتاه.....
۲۵۷	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی.....
۲۷۰	فصل سوم: سوره نساء - آیات ۵ و ۶.....
۲۷۰	مفهوم کلی.....
	خلاصه فصل سوم: لزوم نگهداری از اموال سقیهان و یتیمان توسط سرپرستان
۲۷۱	نها ^۱ لزوم تأمین زندگی آنان از گردش اموالشان.....
۲۷۲	سؤالات تحقیقی.....
۲۷۳	پاسخ‌های کوتاه.....
۲۷۴	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی.....
۲۸۷	فصل چهارم: سوره نساء - آیات ۷ تا ۱۰.....
۲۸۷	مفهوم کلی.....
	خلاصه فصل چهارم: حد زنا و مردان ^۲ لزوم رعایت حال محرومان و
۲۸۸	یتیمان.....
۲۸۸	سؤالات تحقیقی.....
۲۸۹	پاسخ‌های کوتاه.....
۲۹۰	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی.....
۳۰۲	فصل پنجم: سوره نساء - آیه ۱۱.....
۳۰۲	مفهوم کلی.....
۳۰۲	خلاصه فصل پنجم: ترتیب احکام ارث.....
۳۰۵	سؤالات تحقیقی.....
۳۰۶	پاسخ‌های کوتاه.....
۳۰۶	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی.....
۳۱۷	فصل ششم: سوره نساء - آیه ۱۲.....

۳۱۷	مفهوم کلی
۳۱۸	خلاصه فصل ششم: ترتیب قانون ارث زن و شوهر و برادران و خواهران
۳۱۹	سؤالات تحقیقی
۳۱۹	پاسخ‌های کوتاه
۳۲۰	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۳۲۷	فصل هفتم: سورة نساء - آیات ۱۳ و ۱۴
۳۲۷	مفهوم کلی
۳۲۸	خلاصه فصل: لزوم محترم شمردن حدود الهی
۳۲۸	سؤالات تحقیقی
۳۲۹	پاسخ‌های کوتاه
۳۲۹	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۳۳۳	فصل هشتم: سورة نساء - آیات ۱۵ و ۱۶
۳۳۳	مفهوم کلی
۳۳۵	خلاصه فصل هشتم: احکام زناى محصنه
۳۳۶	سؤالات تحقیقی
۳۳۷	پاسخ‌های کوتاه
۳۳۷	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۳۴۶	فصل نهم: سورة نساء - آیات ۱۷ و ۱۸
۳۴۶	مفهوم کلی
۳۴۶	خلاصه فصل نهم: شرایط توبه و توبه‌های مقبول و غیر مقبول
۳۴۷	سؤالات تحقیقی
۳۴۷	پاسخ‌های کوتاه
۳۴۸	سؤالات و پاسخ‌های تفصیلی
۳۵۳	فصل دهم: سورة نساء - آیات ۱۹ تا ۲۱

۲۵۴	 مفهوم کلی
۲۵۶	 خلاصه فصل دهم: رسوم جاهلیت در مورد همسر متوفی
۲۵۶	 سوالات تحقیقی
۲۵۷	 پاسخ‌های کوتاه
۲۵۸	 سوالات و پاسخ‌های تفصیلی
۲۶۹	 فصل یازدهم: سوره نساء - آیات ۲۲ و ۲۳
۲۶۹	 مفهوم کلی
۲۷۰	 خلاصه فصل یازدهم: ازدواج‌های حرام
۲۷۱	 سوالات تحقیقی
۲۷۱	 پاسخ‌های کوتاه
۲۷۲	 سوالات و پاسخ‌های تفصیلی
۲۸۰	 منابع و مأخذ

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

«لَوْ أَنزَلْنَاهُ الْقُرْآنَ عَلَى قَبْلِ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعاً مُتَصَدِّعاً مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ»^(۱)

ترجمه: اگر این قرآن را بر کوه بار می کردیم می دیدی که در برابر آن خشوع می کند و از خوف خدا می شکافد. این مثالهایی است که برای مردم می زنیم تا در آن بیندیشند.

«اگر ما کتابی چنین باشکوه	فرستاده بودیم بر سنگ و کوه
بدیدی ز ترس خدای جلیل	چسبیده و شمع شدی و ذلیل
چنین نیک تمثیل ما را عیان	نماییم به هر سلایق بیان
امید است یکدم تفکر کنند	یکی لحظه در آن تپ بر خندند» ^(۲)

سپاس فراوان خدایی را سزااست که جهت فلاح و رستگاری انسان را به فراوانی هدایت و فلاح متقین و محسنین و مؤمنین قرار داده و ایمان به غیب و اقامه حق و استقامت را به همراه ایمان به تمام انبیاء الهی و یقین به آخرت تنها راه نجات قرار داده است و سلام فراوان بر سیدالانبیاء والمرسلین که دو ثقل اکبر و اصغر (قرآن و عترت) را

برای تمسک به آن‌ها در بین امت باقی گذاشت تا با چنگ زدن به آنها از افتادن در گمراهی و ضلالت جلوگیری نماید.

و سلام وافر بر ذخیره عالم آفرینش حضرت مهدی علیه السلام که خداوند او را مایه بقاء اسلام قرار داد تا با ظهورش جهان پر از عدل و داد شود.

و اما بعد؛ خداوند متعال مال و فرزندان را مایه زینت زندگی دنیا قرار داده است و جبت پیمودن راه فلاح و رستگاری مسئولیت بس سنگین هدایت فرزندان را در مرتبه اول به عهده پدر و مادر و بعد به عهده معلمین و دیگر دست‌اندرکاران امر مهم تعلیم و تربیت قرار داده است.

بسیار یقین است که شد آن‌که به زیور عقل و دین خود را بیاراست و نفس خود را از پلیدی‌ها و آفات مایه ساخت، و دچار خسران و زیانکاری گردید آنکه نفس را آلوده ساخت و با تباهی و فساد انس گرفت.

اگر قرآن کریم، انبیاء الهی، امای عامل و... فرزندان ما را به سوی تعالی و کمال رهنمون می‌شوند، تردیدی نیست که شایسته شده و قشون او که سپاه جبهه کفر و الحادند با گستردن دامهای خدعه و تبه و تزویر در صدد اغفال و گمراه کردن آنان هستند و سعی می‌کنند با وادار کردن نو جوانان و جوانان به متابعت از هوای نفس و تمسک به آمال و آرزوهای طولانی و غرق شدن در عیش و عشرت، زمینه سقوط آنها را فراهم نمایند.

بدیهی است اگر انسان راه کمال و سعادت را برگزیند به زیور عقل و تقوا آراسته گردد می‌تواند به اعلیٰ علیین (مرتبه‌های عالی انسانیت) برسد.
رسد آرمی به جایی که بجز خدا نیست. بنکر که تا چه حد است مقارن اندیشه
و اگر از هوای نفس و غرایز سرکش متابعت نماید و در دام ابلیس گرفتار گردد به اسفل السافلین سقوط می‌کند که در این صورت قلبی خواهد داشت بی‌ادراک از خوبی‌ها و

زیبایی‌ها و گوشی خواهد داشت ناشنوا به حقایق و چشمانی خواهد داشت بدون بصیرت و با این اوصاف همچون چهارپایان و بلکه گمراه‌تر از آن خواهد بود و در زمره غافلان و بیخبران قرار خواهد گرفت و بناچار در جهنم سوزان مأوی خواهد گزید.

و امروز که دشمنان قسم خورده اسلام و ایران اسلامی زمزمه عشق به قرآن و عترت را در میادین نبرد جنگ تحمیلی ۸ ساله و سالهای بعد آن در بین نوجوانان، جوانان... و پیران روشن ضمیر شاهد بوده‌اند و جهت اغفال آنان نتیجه‌ای نگرفته‌اند و یا نتوانسته‌اند گرفته‌اند سعی دارند تا از طریق تهاجم فرهنگی آنان را با قرآن و عترت بیگانه کنند و پس از مسامحه با آنان ضربه آخر را عملی سازند و برای نیل به این هدف صدها کانال رادیویی و تلویزیونی تدارک دیده‌اند و از طریق پخش برنامه‌های رادیویی و نمایش فیلم‌های مبتذل سعی در عملی کردن این نقشه شوم را دارند.

و لذا وجود این و ده‌ها خطرناک مسئولیت والدین و دست‌اندرکاران امر مهم تعلیم و تربیت را دوچندان می‌کند و سی باید ده‌ها غفلت را کنار زنند و در جهت ایجاد علاقه به قرآن و عترت و تمسک به آن هر آنچه که در توان دارند دریغ نکنند.

انشاءالله که کتاب حاضر بتواند ولو به کمترین میزان آشنایی با معارف قرآنی را فراهم ساخته و نور امیددی برخاسته از انوار قرآنی فرا را علاقمندان قرار دهد.

بسم الله التوفیق

محسن کلبدری